

Ks. KAROL KONOPKA — Lublin

TENDENCJE WSPÓŁCZESNEGO ŻYCIA DUCHOWNEGO

Od końca XIX wieku daje się zauważyć bardzo rozbudzony i ożywiony ruch teologiczny. Dąży on do przeprowadzenia reform w dziedzinie liturgii, ascezy chrześcijańskiej i w innych gałęziach teologii. W związku z tym zrodziło się szereg prądów duchowych starających się nadać kierunek życiu duchowemu naszej epoki. Ataki modernistów i deistów starały się zburzyć potężny gmach wiary chrześcijańskiej, dlatego też celem przeciwstawienia się ówczesnej krytyce negatywnej, modernistycznej oraz wzmocnienia podstaw skrypturalnych i patrystycznych wiary, wielu uczonych z różnych stron świata katolickiego zabrało się do głębokich studiów Pisma św. i literatury patrystycznej.

Odrzebano więc z pyłu zapomnienia wiele drogocennych myśli, które ogromnie poszerzają horyzonty życia wewnętrznego. Odkryto olbrzymie bogactwa zawarte w pismach Synoptyków, św. Pawła, św. Jana i Ojców apostołskich. Pisma św. Pawła stały się podstawą do stworzenia swoistego kierunku teologicznego zwanego teologią paulińską.

Wśród bogactw myśli paulińskiej odnaleziono zapomnianą niezmiernie doniosłą naukę o mistycznym Ciele Chrystusa Pana.

Wielką zdobyczą naszych czasów jest inne niż dotychczas ujęcie eschatologii. Chrystus, który ma przyjść przy końcu świata, to nie Bóg lęku i grozy, ale Ten, który przyjdzie, by nas uszczęśliwić. Rzeczy ostateczne są przedmiotem chrześcijańskiej nadziei, a na ich wspomnienie chrześcijan napełnia duch optymizmu i ufności. W świetle tych prawd ukaże się nam głęboki sens przyjścia Ducha św., jego znaczenie w życiu Kościoła i każdego chrześcijanina. Duch św. przestanie być Bogiem nieznanym. Dziś teologia podkreśla szczególną wagę łaski uświęcającej i aktualnej.

Innym charakterystycznym rysem współczesnej duchowości jest ożywiony ruch liturgiczny. Wydobywa się na światło mszał, księgę liturgiczną zapomnianą przez przodków, wypartą przez podręczniki dewocyjne, a tak bardzo doniosłą w kształtowaniu osobowości katolika. Źródła modlitwy uległy oczyszczeniu, odmłodzeniu. Msza św. znów stała się centrum i ośrodkiem życia katolickiego. Eucharystia staje się punktem kulminacyjnym

życia chrześcijańskiego. Sakrament pokuty nie jest już tylko dla tych, którzy utracili stan łaski, ale i dla tych, którzy chcą przez kontakt z Chrystusem uzyskać jej pomnożenie. Modlitwa myślna zajęła właściwe miejsce w życiu katolika.

Nie sposób też pominąć działalności Akcji Katolickiej, która w kształtowaniu duchowości współczesnych pokoleń zajęła wybitne miejsce. „Akcja Katolicka“ — to uczestnictwo świeckich w hierarchicznym apostołacie Kościoła. „Akcja Katolicka“ — to Ewangelia i chrześcijaństwo w całości kształcie życia. Nie można bowiem być chrześcijaninem nie będąc apostołem prawdy i miłości.

Działanie ludzkie ma być przeniknięte duchem chrześcijańskim. Działanie to ma być nie tylko uświęcone, ale uświęcające, ponieważ jest miłością w ruchu, zwłaszcza gdy ma charakter działalności pasterskiej czy misyjnej — apostołkiej. Zadaniem tego tak bardzo rozbudowanego ruchu katolickiego, który zatacza coraz szersze kręgi, nie jest przekształcenie świata doczesnego w ziemski raj, tym mniej w domenę Kościoła, chodzi o przypomnienie chrześcijanom, że prawo sprawiedliwości zobowiązuje ich do praktykowania sprawiedliwości i miłości społecznej.